

UPPSALA
UNIVERSITET

Blödningschock

Mikko Aarnio
Specialistläkare, Anestesi och intensivvård

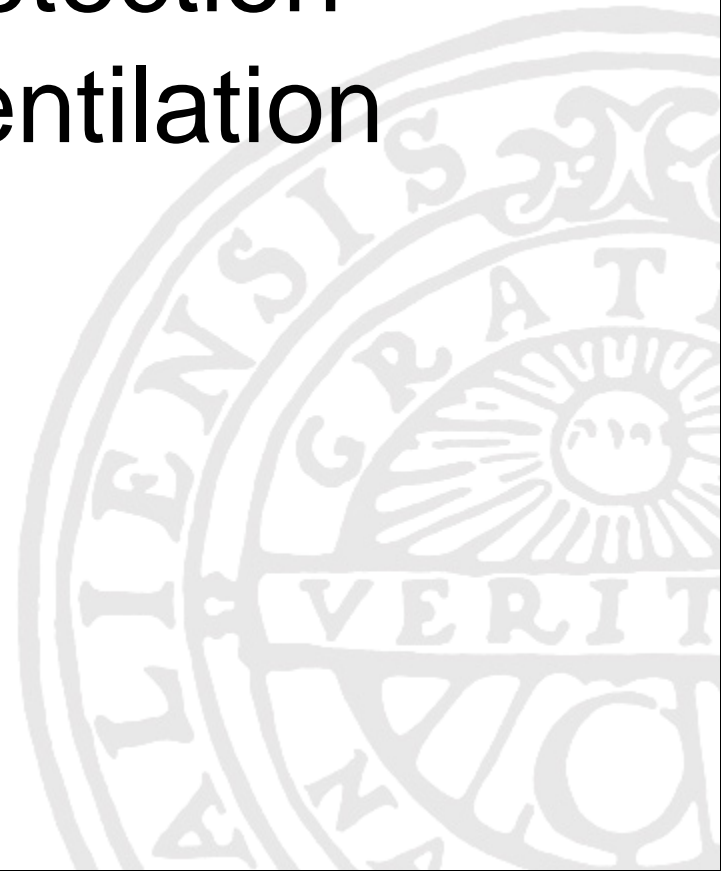
UPPSALA
UNIVERSITET

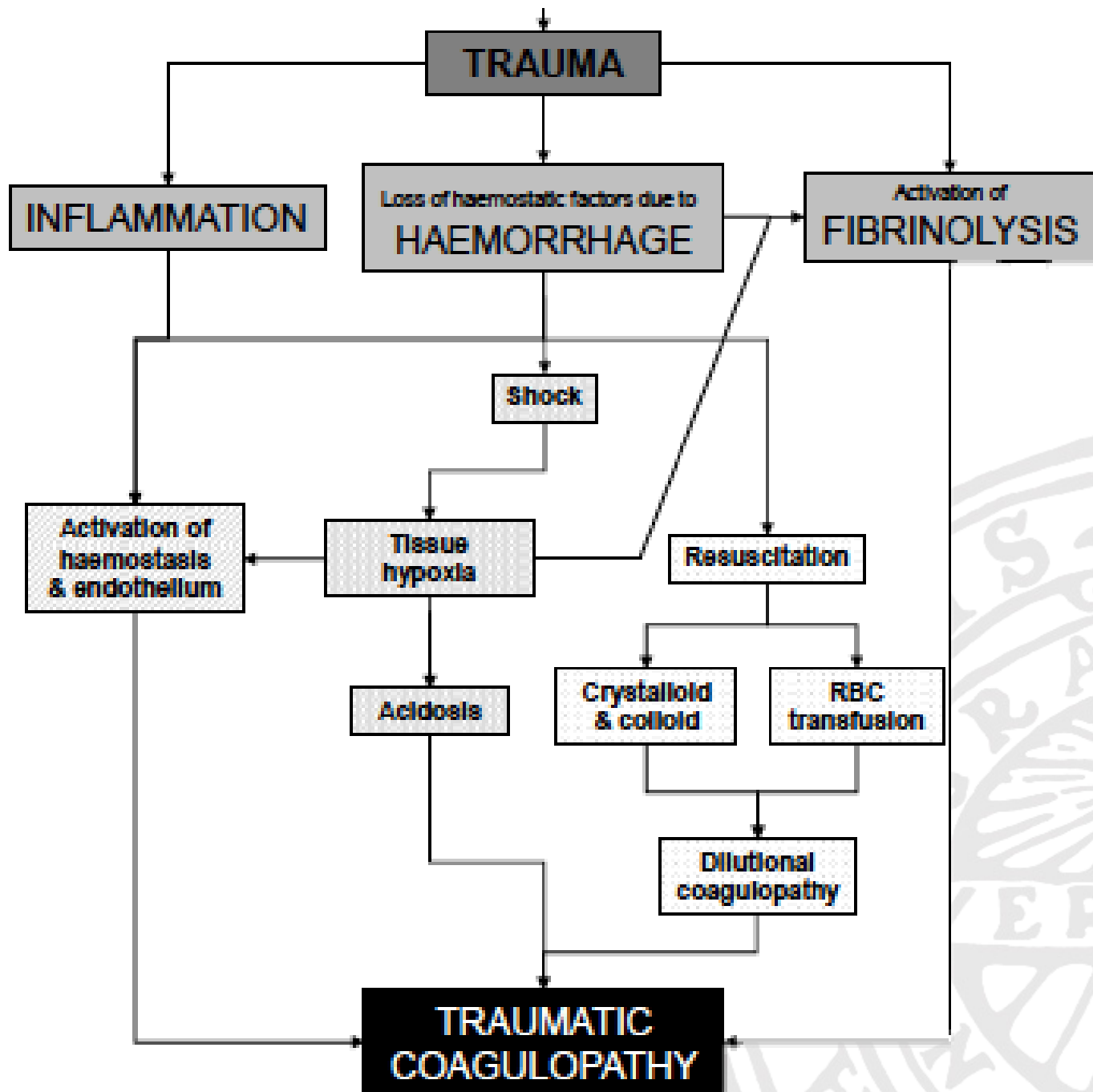
ABCDE

Airway maintenance
with c-spine protection
Breathing and ventilation

Circulation

Disability
Exposure

UPPSALA
UNIVERSITET

Klinisk undersökning

Klinisk bedömning av blodförlust

	Klass I	Klass II	Klass III	Klass IV
% blodvolym	< 15	15-30	30-40	> 40
mL blödning (70 kg man)	< 750	750-1500	1500-2000	>2000
Puls (slag/min)	< 100	> 100	> 120	> 140
Blodtryck	Normalt	Normalt	Normalt Minskat pulstryck	Lågt
Andningsfrekvens (min)	14-20	> 20	> 30	> 30
Mentalt status	Lätt orolig	Orolig	Orolig Förvirrad	Förvirrad Slö

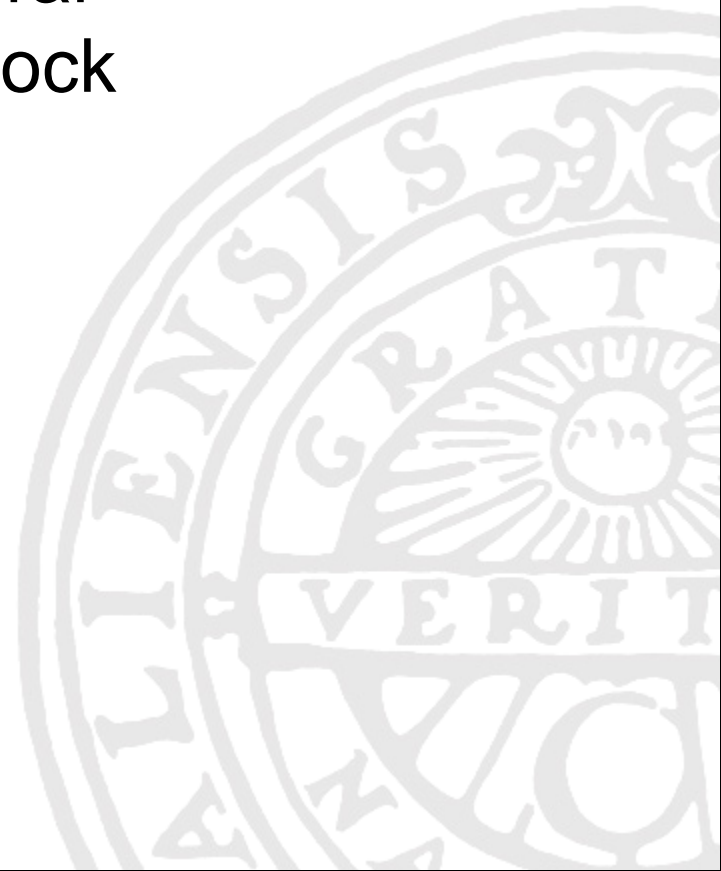

UPPSALA
UNIVERSITET

Klinisk bedömning av blodförlust – Shock Index

Shock Index = Puls/Systoliskt blodtryck

Shock Index > 1,0 indikerar
behandlingskrävande chock

UPPSALA
UNIVERSITET

Klinisk undersökning – identifiera chock

Andningsfrekvens

Hudtemperatur och kapillär återfyllnad

Perifiera pulsar

Blodtryck

Pulsoximetri

Urinproduktion

Vad orsakar chock?

Blödning eller icke blödning
övertryckspneumothorax
hjärttamponad
kardiogen chock
neurogen chock
septisk chock

Chock beror på massiv blodförlust tills motsatsen bevisats

UPPSALA
UNIVERSITET

Vad gör jag om patienten är i chock?

Hitta
blödningen

och stoppa
den!

UPPSALA
UNIVERSITET

Var blöder det?

B röstkorg

B uk

B äcken

B en

Y ttre blödning

Hur hittar jag massiv hemothorax?

Inspektion

Perkussion

Palpation

Auskultation

Ultraljud

Lungröntgen

Thoraxdrän

UPPSALA
UNIVERSITET

Indikationer för akut thorakotomi

Chock med dominerande blödningskälla i
thorax

>1500 mL blod vid thoraxdränsättning

UPPSALA
UNIVERSITET

Hur hittar jag bukblödning?

Inspektion

Palpation

Auskultation

Ultraljud

DPL

Indikationer för laparotomi

Hemodynamisk instabilitet med
misstänkt bukskada

Fri gas

Diafragmaruptur

Peritonit

Positiv FAST, DPL eller CT

Omedelbar åtgärd!

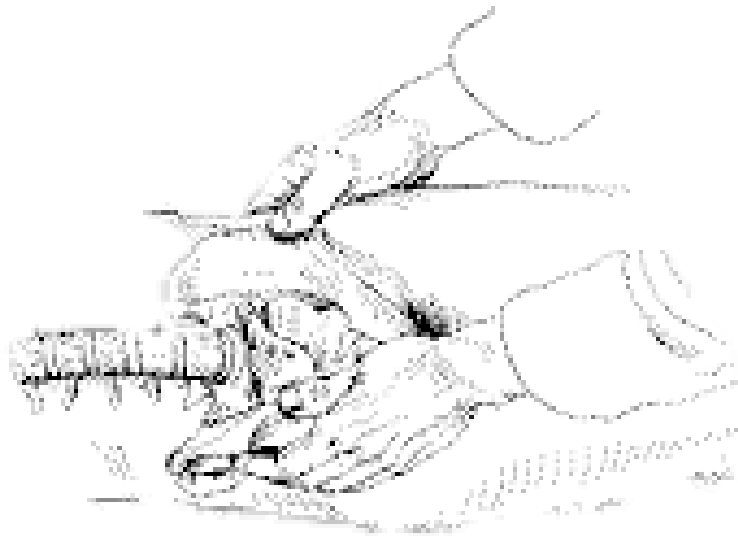

UPPSALA
UNIVERSITET

Hur hittar jag bäckenblödning?

Inspektion

Försiktig palpation

UPPSALA
UNIVERSITET

Bäckenblödning

Immobilisering

Extern fixering

Bäckenpackning

Femurfraktur och yttre blödning

Reponera frakturer

Lägg tryckförband

Vid livshotande extremitetsskador

torniquet

ffa prehospitalt

Sy eller stapla blödande skalpskador

livshotande blödning hos små barn

UPPSALA
UNIVERSITET

Datortomografi

Enbart för
hemodynamiskt
stabila patienter!

UPPSALA
UNIVERSITET

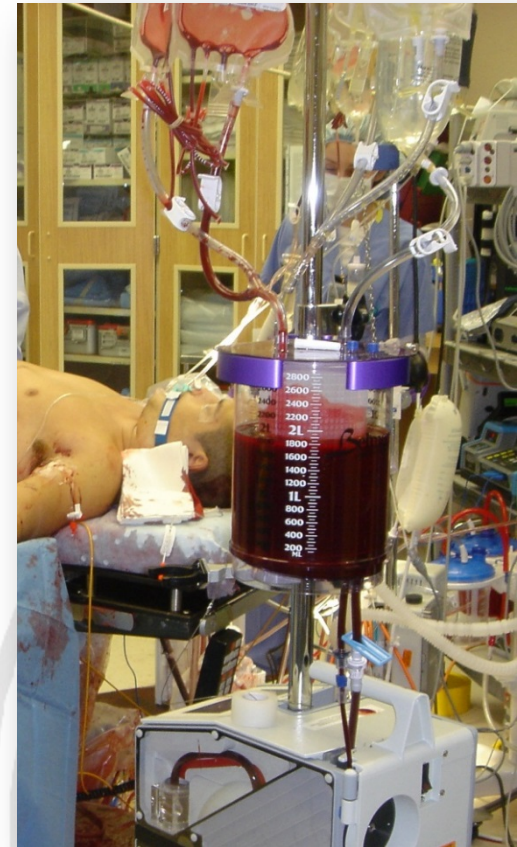
Vad gör jag om patienten är i chock?

Hitta
blödningen

och stoppa
den!

Ersätt förlorad
volym

UPPSALA
UNIVERSITET

Ersätt förlorad volym - kärlaccess

Grov PVK

Intraosseös nål

(CVK)

Ersätt förlorad volym - vätskor

Kristalloider

Ringer-acetat

undvik vid skallskador och lungkontusioner

Plasma-Lyte®

mer fysiologiskt sammansatt men ingen övertygande evidens

Isoton NaCl

hyperklorem acidosis

Hyperton NaCl

ev vid penetrerande thoraxtrauma

Kolloider

Ingen övertygande fördel

Blodprodukter

Blod, plasma, trombocyter

Massiva blödningar

klinisk bedömning av blodförlust

	Klass I	Klass II	Klass III	Klass IV
% blodvolym	< 15	15-30	30-40	> 40
Puls (slag/min)	< 100	> 100	> 120	> 140
Blodtryck	Normalt	Normalt	Normalt Minskat pulstryck	Lågt
Andningsfrekvens (min)	14-20	> 20	> 30	> 30
Mentalt status	Lätt orolig	Orolig	Orolig Förvirrad	Förvirrad Slö
Behandling	Kristalloid 20 mL/kg	Kristalloid ± erythrocyter	Erythrocyter + plasma + ev trombocyter	masstrans- fusions- protokoll

UPPSALA
UNIVERSITET

Traumatisk koagulopati

Dilution av koagulationsfaktorer

Substratbrist (fibrinogen)

Acidos

Hypotermi

Hyperfibrinolys

UPPSALA
UNIVERSITET

Vad är optimalt Hb under pågående blödning?

För att trombocytterna ska kunna fästa på endotelet och rulla krävs Hb > 100 g/L

Djurexperimentella data talar för bättre hemostas vid högre hematokrit

Inga humanstudier som stödjer detta

Vanligtvis räcker ett Hb på 70-90 g/L

Vid skallskador rekommenderas 100 g/L

Akutblod

"Akutblod" dvs. O RhD- erythrocyter och AB plasma, kan ges om man ej kan invänta grupplikt blod (ca 20 min)

Ej möjligt att fastställa patientens egen blodgrupp efter massiv transfusion med akutblod

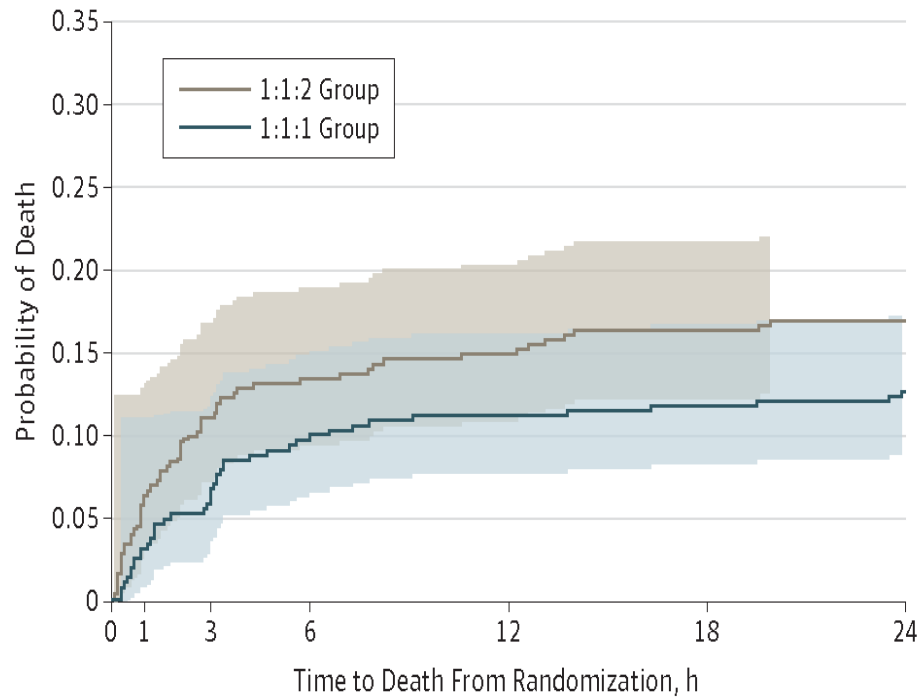
OBS: möjlighet att blodgruppera från blod på kläder, kompresser eller intraosseösa infarter
mm

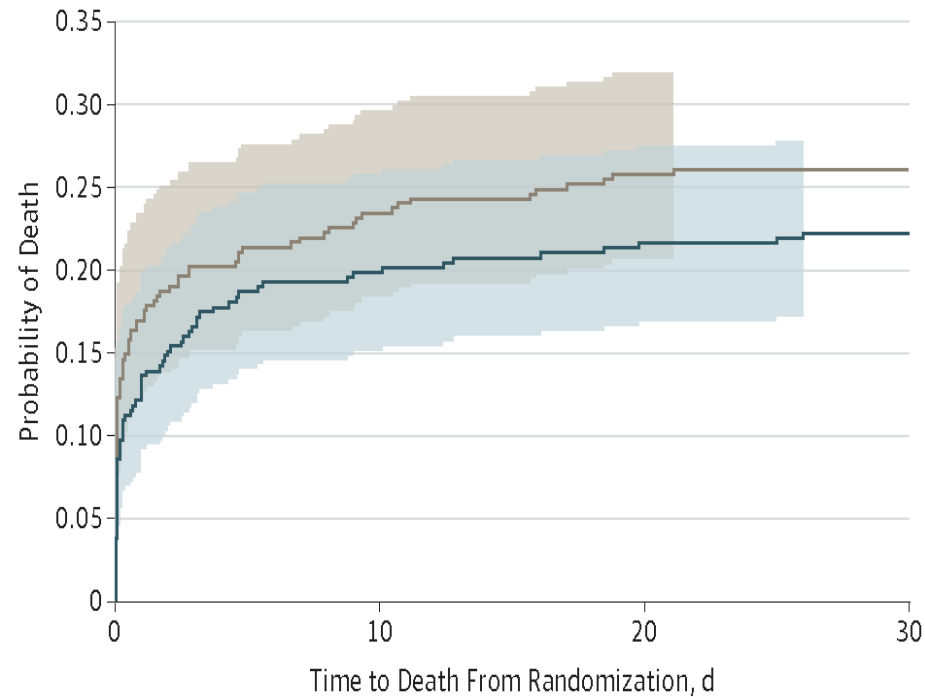
The JAMA Network

From: **Transfusion of Plasma, Platelets, and Red Blood Cells in a 1:1:1 vs a 1:1:2 Ratio and Mortality in Patients With Severe Trauma: The PROPPR Randomized Clinical Trial**

24-h Mortality

30-d Mortality

No. at risk

1:1:2	342	322	304	296	291	286	284	342	261	253	252
1:1:1	338	327	318	305	300	297	295	338	269	263	260

UPPSALA
UNIVERSITET

Blod:plasma:trombocyter

Kortare tid till hemostas med 4:4:1 i
PROPPR-studien

Ingen skillnad i mortalitet

Fibrinogenkoncentrat ej givet

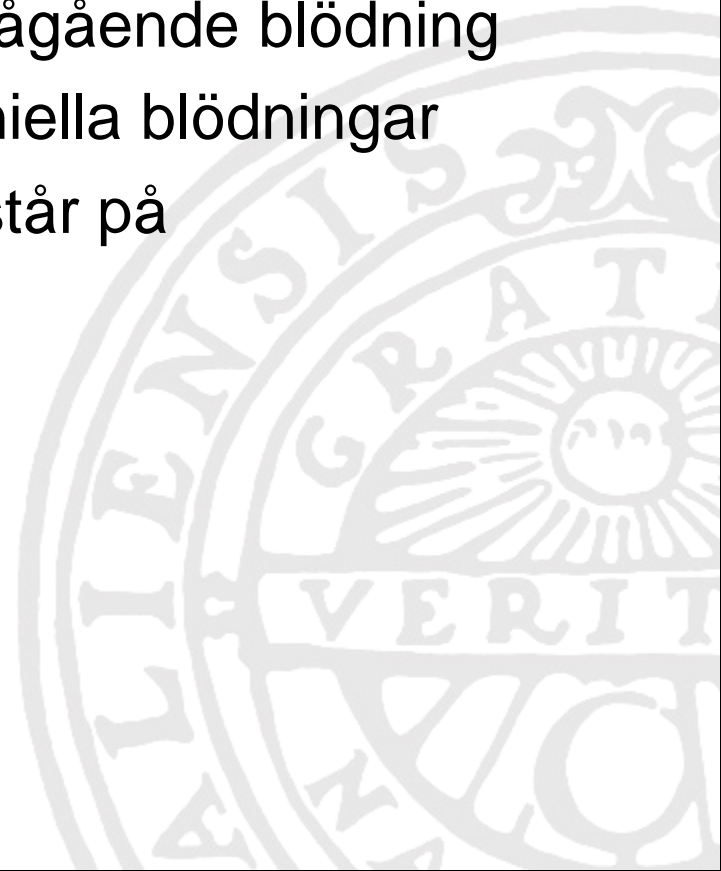

UPPSALA
UNIVERSITET

Trombocyter

Rekommenderas $> 50 \times 10^9 /L$,
helst $> 100 \times 10^9 /L$ vid pågående blödning
och traumatiska intrakraniella blödningar
samt hos patienter som står på
trombocythämmare

Calcium och hypotermi

Citrat tillsätts i blodprodukter som antikoagulantium

Massiv transfusion leder till hypocalcemi

Kalcium är nödvändigt för intiering av koagulationen och hjärtkontraktilitet

Eftersträva normokalcemi eller Calciumjonaktivitet > 1,0 mmol/L

Hypotermi leder till försämrad koagulation och hjärtkontraktilitet

Ge varma vätskor och värm patienter som är kalla (<36 ° C)

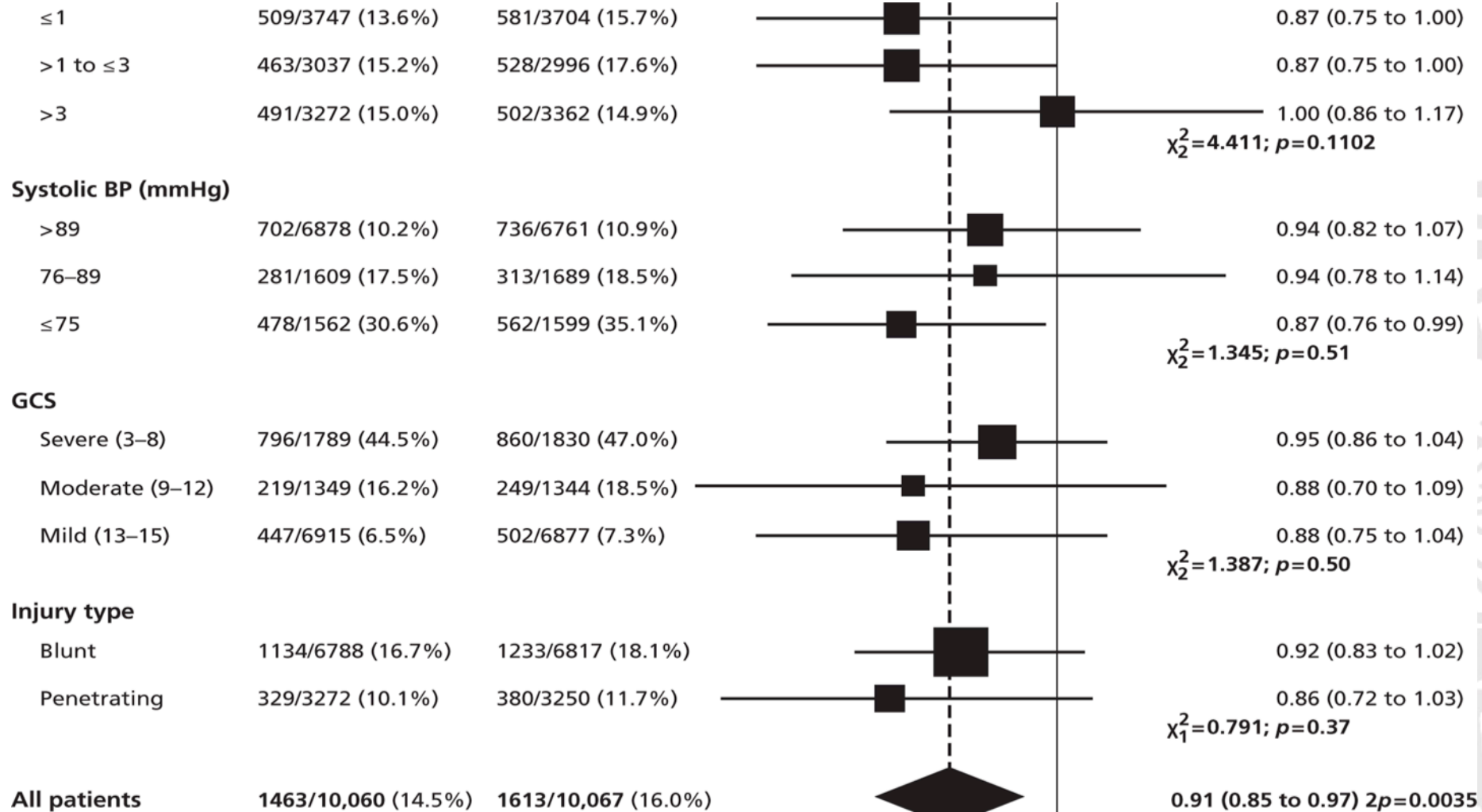
UPPSALA
UNIVERSITET

Tranexamsyra

CRASH-2 studien *Roberts, I, et al Health Technol Assess. 2013*

Tranexamsyra 1 g bolus följt av 1 g som infusion i 8 timmar VS placebo

Rekommendation! (1A)

Perfusionsmål

”Övertransfusion” leder till ökad blödning

Sträva efter:

systoliskt blodtryck ca 90 mmHg

palpabel radialispuls

vaken, lugn patient

normalisering av lakatat och BE

Skallskadade patienter (GCS < 9) behöver högre perfusionstryck

Sträva efter:

systoliskt tryck > 110 mmHg eller

MAP > 80 mmHg

UPPSALA
UNIVERSITET

Provtagning

B-hemoglobin

enstaka Hb-värde säger ingenting om blödning

Laktat och BE

Bra markörer för hypotermfusion

Sträva efter b-lakat < 4 mmol/L och BE > -10 mmol/L

PK, APT-T

Waranbehandling, markör för koagulopati

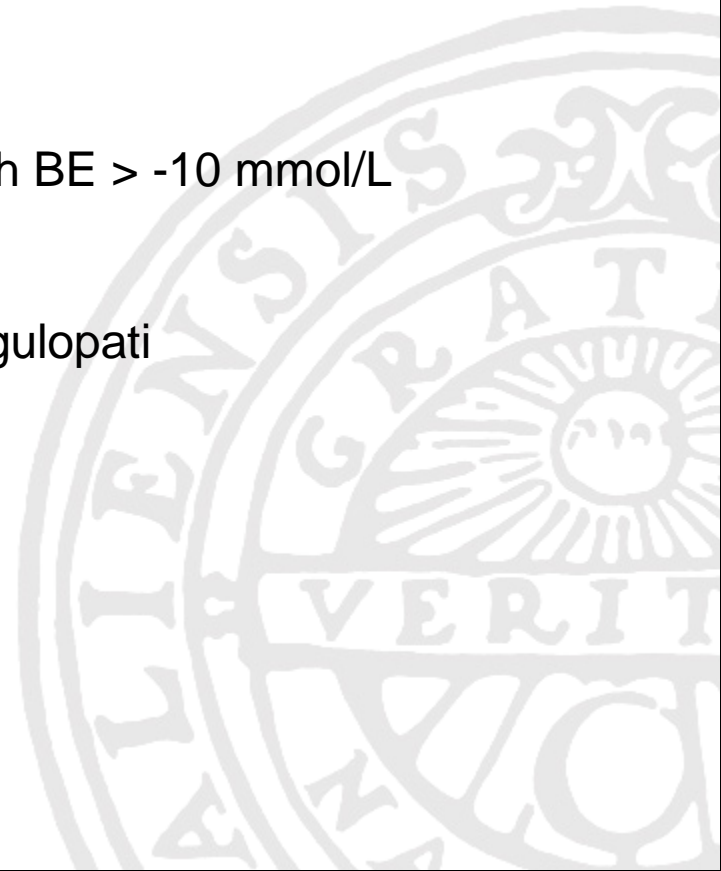
B-fibrinogen

Substrat för koagulation

Sträva efter > 2 g/L

Viskoelastiska metoder

TEG och ROTEM

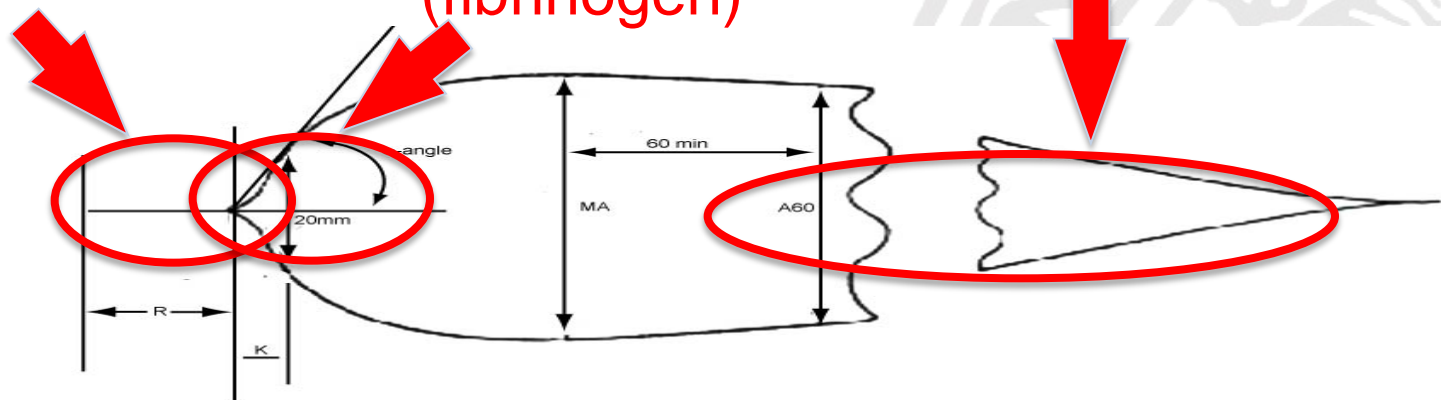
TEG/ROTEM

Helblod + kalkpulver (kaolin) sätts i en behållare med roterande magnet. Mäter motståndet då magneten roterar (ROTEM) i realtid.

Aktivering
(plasma)

Klotstryka
(fibrinogen)

Fibrinolys
(tranexamsyra)

Masstransfusionsprotokoll Akademiska sjukhuset

Akademiska sjukhuset

Division: Alla

Verksamhetsområde: Alla

Enhet: Alla

ID.nr

Titel:		Dokumenttyp
Masstransfusionsprotokoll vid massiv blödning		Vårdrutin
Godkänt av:	Bengt Sandén, chefsläkare	Godkänt den:

Kategori: Vård/medicinska riktlinjer
Rainer Dörenberg, Monica Frick Bergström,
Folke Knutsson, Magnus von Seth och Carl-
Henrik Ölander.

Skapat den:
2015-01-21

Granskad av: Richard Brahmstaedt, Fredrik Rorsman, Mari
Thörn, Claes Juhlin, Fredrik Linder, Ulrica
Alström och Per-Olof Joachimsson.

Reviderat av:

Reviderat den:

Syfte med dokumentet

Dokumentets syfte är att beskriva den initiala handläggningen av massiv blödning vid Akademiska sjukhuset.

Definition

Med massiv blödning avses en patient i blödningschock som fått, eller förväntas få:

- 4 E-konc inom 4 timmar eller
- 10 E-konc inom 24 timmar

Masstransfusionsprotokoll Akademiska sjukhuset

AKADEMISKA
SJUKHUSET

Masstransfusionsprotokoll

KRITERIER FÖR AKTIVERING

En patient i blödningschock som fått, eller förväntas få

- 4 E-konc inom 4 timmar eller
- 10 E-konc inom 24 timmar

INITIALT HANDLÄGGANDE

1. Stoppa blödningen
2. Säkra luftvägen och ge syrgas
3. Säkra minst två grova venösa eller intraosseösa infarter
4. Ta prov för blodgruppering (ett blodigt tygstycke kan duga!) och BAS-test
5. Beställ transfusionspaket; 4 E-konc, 4 plasma, 1 trc
6. Överväg bolus Ringer-acetat 20 mL/kg i väntan på blod.
7. Ge 2 g fibrinogen (RiaStap®) och 1 g tranexamsyra (Cyklokapron®). Kan upprepas vid behov
8. Ge kalciumklorid tidigt och upprepa ofta
9. Reversera eventuella koagulations- och trombocyt-hämmande läkemedel
10. Smärtstilla och ångestlindra vid behov
11. Överväg möjligheten att använda autotransfusion

UPPSALA
UNIVERSITET

?

Sammanfattning

Chock yttrar sig i första hand genom nedsatt perfusion, hypotension är ett sent tecken

Potentiella blödningskällor är bröstorg, buk, bäcken, långa rörben och yttre blödning

Åtgärder vid primary survey syftar till att stoppa blödningen och ersätta förlorad volym